

Ob šestdesetletnici ga je predsedstvo Jugoslavije odlikovalo z redom dela z zlatim vencem.

Brodar se je zavedal, da je mogoče dober raziskovalni program izpeljati le v okviru samostojnega in z delovnimi močmi ustrezno zasedenega inštituta, ki mora pod svojim okriljem združevati raziskave celotne stroke. S to dolgoročno vizijo je Sekcija za arheologijo na Slovenski akademiji znanosti in umetnosti leta 1972 prerasla v Inštitut za arheologijo. Brodar ga je vodil od leta 1972 do 1982. Na njegovo pobudo so se raziskovalni inštituti različnih področij humanistike in naravoslovja leta 1981 organizacijsko ločili od Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Ustanovljen je bil Znanstvenoraziskovalni center, ki je hitro zrasel v močno raziskovalno ustanovo s pomembnimi programi in dobrimi kadri.

Inštitut za arheologijo je Brodar vodil z dolgoročnim konceptom in premišljeno kadrovske politiko. Nesebično je vedno bolj podpiral druge raziskave

kot pa svoje. Bil je po potrebi strog predstojnik, a vedno načelen, pravičen in objektiven. Kritika, ki se ne druži z zamero, je bila vodilo delovanja na inštitutu.

Zapuščina Mitje Brodarja je neprecenljiva sestavina današnje slovenske družbe. Soustvarjal je temelje, na katerih stoji razumevanje starejše in srednje kamene dobe v našem prostoru. Dognanja je predstavil v veliki sintezi slovenskega paleolitika *Stara kamena doba v Sloveniji* (2009), v kateri je zaobjel dosežke prve in druge generacije slovenskih raziskovalcev paleolitika, Srečka Brodarja, Franceta Osoleta in sebe. Bil je gonilna sila, ki je oblikovala najpomembnejšo oporno točko slovenske arheologije: Arheološko karto Slovenije. Oblikoval je dolgoročno vizijo delovanja Inštituta za arheologijo. V prelomnih časih je našel odprte poti, po katerih še danes hodi slovenska znanost.

Jana HORVAT

Izbrana bibliografija Mitje Brodarja

1951

Poročilo o sondiranju v Zijalki pod Jamarskim vrhom. – *Arheološki vestnik* 2/2, 1951, str. 204–206.

1954

Izkopavanje v Parski golobini. – *Arheološki vestnik* 5/1, 1954, str. 92–94.

Zusammenfassung: Ausgrabungen in Parska golobina.

I. speleološki kongres Jugoslavije. – *Arheološki vestnik* 5/1, 1954, str. 401–403. Soavtor: Staško Jesse.

Stara kamena doba na Krasu. – *Naši razgledi* 3/8, 24. apr. 1954, str. 13.

Alfred Rust: Die Höhlenfunde von Jabrud (Syrien), Neumünster 1950. – *Arheološki vestnik* 5/1, 1954, str. 398–401.

1955

Abbé H. Breuil: Quatre cents siècles d'art pariétal, Paris 1952. – *Arheološki vestnik* 6/1, 1955, str. 146–148.

Poskusno izkopavanje v Mokriški jami. – *Arheološki vestnik* 6/2, 1955, str. 204–226.

Zusammenfassung: Eine Probegrabung in der Mokriška jama.

Ledena doba - zibelka človeštva. – *Mladina* 3/50, 20. dec. 1955, str. 7.

Hermann Schwabedissen: Die Federmesser-Gruppe des nordwesteuropäischen Flachlandes (Zur Ausbreitung des Spätmagdalénien), Neumünster 1954. – *Arheološki vestnik* 6/2, 1955, str. 341.

1956

Prve paleolitske najdbe v Mokriški jami. – *Arheološki vestnik* 7/3, 1956, str. 203–219.

Zusammenfassung: Die ersten paläolithische Funde in der Mokriška jama.

Odkod potresi. – *Mladina* 4/6, 16. feb. 1956, str. 7.

Slovenská archeologia, roč. I, 1953, Bratislava 1953. – *Arheološki vestnik* 7/3, 1956, str. 317–318. Soavtor: Vida Brodar.

1957

Crvena Stijena - 1955 (Stratum V). – *Glasnik Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine u Sarajevu. Arheologija* 12, 1957, str. 51–55.

Résumé.

Površinski nalazi iz okoline sela Petrovići u Crnoj Gori. – *Glasnik Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine u Sarajevu. Arheologija* 12, 1957, str. 57–60.

Résumé: Matériaux trouvés en surface aux environs du village de Petrovići, au Monténégro.

1958

Crvena Stijena - 1956. Stratum V-XIV. – *Glasnik Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine u Sarajevu. Arheologija* 13, 1958, str. 43–64.

Résumé: Crvena Stijena - 1956 (Rapport provisoire).

Crvena Stijena, la première station paléolithique au Monténégro. – *Bulletin scientifique* 4, 1958, str. 55.

1959

- Crvena Stijena, eine neue Paläolithstation aus dem Balkan in Jugoslawien. – *Quartär* 10–11, 1958–1959, str. 227–236.
- Mokriška jama, nova visokoalpska aurignaška postaja v Jugoslaviji. – *Razprave 4. razreda SAZU* 5, 1959, str. 417–469.
- Résumé: Mokriška jama, station nouvelle aurignacienne de Hautes-Alpes en Yougoslavie.
- Ledenodobni človek v Mokriški jami. – *Kamniški zbornik* 5, 1959, str. 161–164.

1960

- Die hochalpine Aurignac-Station Mokriška jama (1500 m). – *Festschrift für Lothar Zotz. Steinzeitfragen der alten und neuen Welt* (Bonn 1960) str. 99–116.
- Mokriška jama, nouvelle station aurignacienne de Haute-Alpes en Yougoslavie. – *Bulletin scientifique* 5/3, 1960, str. 83.
- Špehovka. – *Varstvo spomenikov* 7, 1958–1959 (1960), str. 288.

1961

- Slučajna paleolitska najdba. – *Arheološki vestnik* 11–12, 1960–1961, str. 46–49.
- Résumé: Trouvaille paléolithique, faite par hasard.
- Festschrift für Lothar Zotz. Steinzeitfragen der Alten und Neuen Welt, Bonn 1960. – *Arheološki vestnik* 11–12, 1960–1961, str. 213–214.

1962

- Crvena Stijena 1958. i 1959. Crvena Stijena – 1958. und 1959. – *Glasnik Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine u Sarajevu. Arheologija* 17, 1962, str. 15–20.
- Zusammenfassung.
- Polična jama. – *Varstvo spomenikov* 8, 1960–1961 (1962), str. 232.
- Šikančeva zijalka. – *Varstvo spomenikov* 8, 1960–1961 (1962), str. 259.

1963

- Pripombe k statističnim metodam za klasifikacijo paleolitskih kultur. – *Arheološki vestnik* 13–14, 1962–1963, str. 51–59.
- Résumé: Remarques sur les methodes statistiques pour la classification des industries paléolithiques.

1965

- Poročilo o paleolitskih poskusnih izkopavanjih. – *Arheološki vestnik* 15–16, 1964–1965, str. 167–174.
- Zusammenfassung: Bericht über paläolithische Versuchsgrabungen.
- Hronologija kultur paleolita v Jugoslaviji. – V: *Stratigrafija i periodizacija paleolita vostočnoj i centralnoj Evropi* (Moskva 1965) str. 38–49.
- La stazione paleolitica jugoslava di Crvena Stijena. – V: *Atti del VI Congresso Internazionale delle Scienze Preistoriche e Protostoriche* 2 (Firenze 1965) str. 192–194.
- Kulture Crvene stijene, jugoslovanske paleolitske postaje v Črni gori. – *Situla* 8, 1965, str. 161–163.

1966

- Četrto izkopavanje v Mokriški jami. – *Arheološki vestnik* 17, 1966, str. 427–435.
- Zusammenfassung: Die vierte Ausgrabung in der Mokriška jama.
- Površinska paleolitska najdba iz Ruperč vrha na Dolenjskem. – *Arheološki vestnik* 17, 1966, str. 437–439.
- Zusammenfassung: Ein paläolithischer Oberflächenfund aus Ruperč vrh in Unterkrain.
- Pod Črmukljo nad Ilirsko Bistrico. – *Varstvo spomenikov* 10, 1962–1964 (1966), str. 189–190.
- Povšiška (tudi Poglejska) cerkev. – *Varstvo spomenikov* 10, 1962–1964 (1966), str. 190.
- L. Wértes z 20 sodelavci: Tata, eine mittelpaläolithische Traverin-Siedlung in Ungarn, *Archaeologia hungarica*, n. s. XLIII, Budimpešta 1964. – *Arheološki vestnik* 17, 1966, str. 522–524.

1967

- Olševien. – *Arheološki vestnik* 18, 1967, str. 235–240.
- Zusammenfassung: Das Olschewien.

1968

- Knochenspitzenfundstellen des älteren Jungpaläolithikums in Deutschland und Österreich. – *Quartär* 19, 1968, str. 219–235.
- K prvemu zvezku zgodovine človeštva. – *Naši razgledi* 17/14, 20. jul. 1968, str. 418.

1969

- Nove paleolitske najdbe v Postojnski jami. – *Arheološki vestnik* 20, 1969, str. 141–144.
- Zusammenfassung: Neue paläolithische Funde in der Höhle Postojnska jama.
- M. N. Brézillon: La dénomination des objets de pierre taillée, Paris 1968. – *Arheološki vestnik* 20, 1969, str. 275.
- Georges Laplace: Recherches sur l'origine et l'évolution des complexes leptolithiques, Paris 1966. – *Arheološki vestnik* 20, 1969, str. 276–277.

1970

- Poskusno paleolitsko izkopavanje v Marketovem spodmolu pri Planini. – *Mladinski raziskovalni tabori* 1970, str. 26–27.
- Poljšiška cerkev pri Gorjah. – *Varstvo spomenikov* 13–14, 1968–1969 (1970), str. 147.

1971

- Paleolitska poskusna izkopavanja v letih 1969 in 1970. – *Arheološki vestnik* 21–22, 1970–1971, str. 269–274.
- Zusammenfassung: Paläolithische Versuchsgrabungen in den Jahren 1969 und 1970.
- Olschewien. Die Anfangsstufen des Jungpaläolithikums in Mitteleuropa. – V: *Actes du VIIIe Congrès International des Sciences Préhistoriques et Protohistoriques. Beograd, 915 septembre 1971* 1 (Beograd 1971) str. 43–52.
- Mokriška jama, station paléolithique des hautes Alpes. – V: *Epoque préhistorique et protohistorique en Yougoslavie. Recherches et résultats* (Beograd 1971) str. 218–220.
- Henry de Lumley in 25 drugih avtorjev: Une cabane acheuléenne dans la grotte de Lazaret (Nice), *Mémoires de la*

- Société Préhistorique Française, Tome 7, Paris 1969. – *Arheološki vestnik* 21–22, 1970–1971, str. 293–294.
- 1972**
 Medvedji rov v Križni jami in tamkajšnji ostanki jamskega medveda. – *Mednarodni mladinski raziskovalni tabori* 1971–1972, str. 30–46. Soavtor: Rado Gospodarič.
 Summary: Medvedji rov (Bear gallery) in Križna cave and bear rests there.
 V jamah izkopali kamenito ost kopja. – *Dolenjski list* 23/30, 27. jul. 1972, str. 6–7.
- 1974**
 Ciganska jama pri Željnah. – *Varstvo spomenikov* 17–19/1, 1974, str. 89–90 in 180–181.
- 1977**
 Odkritje iz stare kamene dobe na Kočevskem. – *Kočevski razgledi* 3/1, 1977, str. 14–17.
 Jean-Pierre Jéquier: Le moustérien alpin, révision critique, Eburonum II (Cahiers d'archéologie romande, No. 2), Yverdon 1975. – *Arheološki vestnik* 27, 1976 (1977), str. 297–298.
- 1978**
 Paleolitska slika mamuta pri izviru Kolpe? – *Arheološki vestnik* 29, 1978, str. 729–734.
 Zusammenfassung: Ein paläolithisches Mammutbildnis in der Nähe der Kolpa-Quelle.
 Jean-Claude Miskovsky, Le quaternaire du midi méditerranéen, Etudes quaternaires 3, Marseille 1974. – *Arheološki vestnik* 29, 1978, str. 757–758.
- 1979**
 50 years of paleolithic research in Slovenia. – *Arheološki vestnik* 30, 1979, str. 21–28.
 Paleolitik v "Zgodovini Slovencev". – *Arheološki vestnik* 30, 1979, str. 528–543.
 Nalazišta paleolitskog i mezolitskog doba u Sloveniji. – V: *Praistorija jugoslavenskih zemalja* 1 (Sarajevo 1979) str. 135–157. Soavtor: Franc Osole.
 Aurignacien. – V: *Praistorija jugoslavenskih zemalja* 1 (Sarajevo 1979) str. 167–177.
 Mezolitik. – V: *Praistorija jugoslavenskih zemalja* 1 (Sarajevo 1979) str. 192–194.
 Olševje nekoč in danes. – V: *Ledenodobne kulture v Sloveniji* (Ljubljana 1979) str. 25–30.
- 1980**
 Po sledih naših prednikov. – V: *Soteska Huda luknja*, Kulturni in naravni spomeniki Slovenije 102 (Maribor 1980) str. 8–12. Soavtorji: Franc Batič, Rado Gospodarič, Valika Kuštor, Tone Novak.
- 1981**
 Brezovica pri Ljubljani? – *Varstvo spomenikov* 23, 1981, str. 195–196.
 Solkan-Meriševo. – *Varstvo spomenikov* 23, 1981, str. 196–197.
 Odgovor na ugovor. – *Arheološki vestnik* 32, 1981, str. 645–646.
- Gerhard Bosinski: Die Ausgrabungen in Gönnersdorf 1968–1976 und die Siedlungsfunde der Grabung 1968, Wiesbaden 1979. – *Arheološki vestnik* 32, 1981, str. 653–654.
- 1983**
 Potočka zijalka. *Visokoalpska postaja aurignacijskih lovcev. Potočka zijalka. Eine hochalpine Aurignacjägerstation.* – Dela 1. razreda SAZU 24 (Ljubljana 1983). Soavtor: Srečko Brodar.
 Zusammenfassung: Die Höhle Potočka zijalka, eine hochalpine Aurignacjägerstation.
- 1984**
 Kočna-Jamnikov spodmol. – *Varstvo spomenikov* 26, 1984, str. 217–219.
- 1985**
 Potočka zijalka in Mokriška jama. – *Arheološki vestnik* 36, 1985, str. 11–23.
 Résumé: La Potočka zijalka et la Mokriška jama.
 Iskanje novih paleolitskih postaj v letih 1971–1982. – *Arheološki vestnik* 36, 1985, str. 25–38.
 Zusammenfassung: Das Suchen nach neuen paläolithischen Stationen in den Jahren 1971–1982.
 Die Höhlen Potočka zijalka und Mokriška jama. – *Quartär* 35–36, 1985, str. 69–80.
 Fossile Knochendurchlochungen. Luknje v fosilnih kosteh. – V: *Zbornik Ivana Rakovca*, Razprave 4. razreda SAZU 26 (Ljubljana 1985) str. 29–47.
 Povzetek.
- 1986**
 Jama v Lozi. – *Arheološki vestnik* 37, 1986, str. 23–75.
 Zusammenfassung: Gravettien in der Höhle Jama v Lozi.
- 1987**
 Izrobljene konice. – *Arheološki vestnik* 38, 1987, str. 13–33.
 Zusammenfassung: Die Kerbspitzen.
 Paleolitik v Mamuli. – *Arheološki vestnik* 38, 1987, str. 35–40.
 Zusammenfassung: Das Paläolithikum in der Höhle Mamula.
 Aurignacien. – V: *Enciklopedija Slovenije* 1 (Ljubljana 1987) str. 131.
- 1989**
 Revizija neveljske paleolitske postaje. – *Arheološki vestnik* 39–40, 1988–1989 (1989), str. 95–110.
 Zusammenfassung: Revision der Paläolithstation in Nevlje.
 Luknje v kosteh iz Dolarjeve jame in Nevlje. – *Acta Carolologica* 18, 1989, str. 89–101.
 Summary: The hollows in the bones from Dolarjeva jama and from Nevlje.
 Gisela Freund: Das Paläolithikum der Oberneder-Höhle (Landkreis Kelheim/Donau), Quartär-Bibliothek 5, Bonn 1987. – *Arheološki vestnik* 39–40, 1988–1989 (1989), str. 641–643.

Ciganska jama. – V: *Enciklopedija Slovenije* 2 (Ljubljana 1989) str. 65.

1990

Sestavljanje odbitkov iz paleolitskih najdišč Jama v Lozi, Ovčja jama in Županov spodmol. – *Arheološki vestnik* 41, 1990, str. 43–48.

Zusammenfassung: Das Zusammenfügen der Abschlüge aus den Paläolithstationen Jama v Lozi, Ovčja jama und Županov spodmol.

1991

Paleolitik Ciganske jame pri Željnah. – *Arheološki vestnik* 42, 1991, str. 23–64.

Zusammenfassung: Die Höhle Ciganska jama bei Željne.

Napomene o srpskohrvatskoj paleolitskoj terminologiji. – V: *Zbornik radova posvećenih akademiku Alojzu Bencu*, Posebna izdanja ANUBiH 95. Odjeljenje društvenih nauka 27 (Sarajevo 1991) str. 49–53.

Résumé: Remarques sur la terminologie paléolithique serbo-croate.

Neuheiten im Jungpaläolithikum Jugoslawiens. – V: *Le paléolithique supérieur européen. Rapport Quinquennal 1986/1991*, Etudes et Recherches Archéologiques de l'Université de Liège 52 (Liège 1991) str. 37–43.

1992

Mezolitsko najdišče Pod Črmukljo pri Šembijah. – *Arheološki vestnik* 43, 1992, str. 23–35.

Zusammenfassung: Der mesolithische Fundort Pod Črmukljo bei Šembije.

Lukenska jama. – V: *Enciklopedija Slovenije* 6 (Ljubljana 1992) str. 337.

1993

Paleolitske in mezolitske najdbe iz jame Špehovke pri Zgornjem Doliču. – *Arheološki vestnik* 44, 1993, str. 7–28.

Zusammenfassung: Paläolithische und mesolithische Funde aus der Höhle Špehovka bei Zgornji Dolič.

Mornova zijalka. – V: *Enciklopedija Slovenije* 7 (Ljubljana 1993) str. 219.

Nevlje. – V: *Enciklopedija Slovenije* 7 (Ljubljana 1993) str. 409–410.

1994

Še ena koščena konica iz Potočke zijalke. – *Arheološki vestnik* 45, 1994, str. 7–9.

Zusammenfassung: Noch eine Knochenspitze aus der Höhle Potočka zijalka.

Kameno orodje s Knežice v Blanci. – *Arheološki vestnik* 45, 1994, str. 11–12.

Ovčja jama. – V: *Enciklopedija Slovenije* 8 (Ljubljana 1994) str. 212.

1995

Končni paleolitik iz Poljšiške cerkve pri Poljšici. – *Arheološki vestnik* 46, 1995, str. 9–24.

Zusammenfassung: Endpaläolithikum aus der Poljšiška cerkev bei Poljšica.

Mlajšepaleolitska postaja Podrisovec. – *Arheološki vestnik* 46, 1995, str. 25–38.

Zusammenfassung: Jungpaläolithische Fundort Podrisovec.

Potočka zijalka. – V: *Enciklopedija Slovenije* 9 (Ljubljana 1995) str. 193–194.

1996

Mornova zijalka pri Šoštanju. – *Arheološki vestnik* 47, 1996, str. 9–28.

Zusammenfassung: Mornova zijalka bei Šoštanj.

Vilharjeva jama v Risovcu blizu Postojne. – *Arheološki vestnik* 47, 1996, str. 29–39.

Zusammenfassung: Vilharjeva jama im Risovec-Tal in der Nähe von Postojna.

1997

Kameno orodje iz Zasipa pri Bledu. – *Arheološki vestnik* 48, 1997, str. 9–14.

Zusammenfassung: Steingeräte aus Zasip bei Bled.

1998

Anta Montet-White, Le Paléolithique en ancienne Yougoslavie, Préhistoire d'Europe 4, Grenoble 1996. – *Arheološki vestnik* 49, 1998, str. 395–400.

Stara kamena doba. – V: *Enciklopedija Slovenije* 12 (Ljubljana 1998) str. 274–275.

Spremna beseda. – V: Vitan Mal, *Skrivnost imenovana Potočka zijalka. Posvečeno dr. Srečku Brodarju ob sedemdeseti obletnici njegovega odkritja*, Zbirka Zgodovinsko klasje (Ljubljana 1998) str. 46–50.

1999

Die Kultur aus der Höhle Divje babe I. – *Arheološki vestnik* 50, 1999, str. 9–57.

Kultura iz jame Divje babe I.

Špehovka. – V: *Enciklopedija Slovenije* 13 (Ljubljana 1999) str. 108.

Ledenodobni ljudje v Šaleški dolini. – V: *Velenje. Razprave o zgodovini mesta in okolice* (Velenje 1999) str. 40–55.

2000

Kulturne najdbe kontrolnega izkopavanja v Potočki zijalki. – *Arheološki vestnik* 51, 2000, str. 7–11.

Zusammenfassung: Kulturfunde aus dem Kontrollschnitt in der Höhle Potočka zijalka.

Potočka zijalka Hochalpine Aurignacstation. – *Geološki zbornik* 15, 2000, str. 85–98. Soavtor: Vida Pohar.

Potočka zijalka - visokogorsko aurignaciensko najdišče.

2001

Notwendige Erklärungen zur Crvena Stijena. – *Quartär* 51–52, 2001, str. 55–80.

2003

Ivan Turk: Morfometrična analiza zgodnjih koščenih konic v povezavi z najdbami koščenih konic iz Divjih bab I. – *Arheološki vestnik* 54, 2003, str. 421–422.

2007

Nekaj pojasnil o Crveni Stijeni. – *Arheološki vestnik* 58, 2007, str. 419–424.

2008

“Piščalka” iz Divjih bab ni neandertalska. – *Delo* 50/223,
25. sep. 2008, str. 20.

2009

Stara kamena doba v Sloveniji / Altsteinzeit in Slowenien –
Ljubljana 2009.

Pri nas se je dogajalo nekaj, kar se drugje ni. – *Delo* 51/268,
19. nov. 2009, str. 24.

Primož PAVLIN